2024/2675

10.10.2024.

PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2024/2675

od 10. listopada 2024.

o utvrđivanju hitne financijske potpore za poljoprivredne sektore pogođene nepovoljnim klimatskim prilikama u Bugarskoj, Njemačkoj, Estoniji, Italiji i Rumunjskoj u skladu s Uredbom (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007 ([1]), a posebno njezin članak 221. stavak 1.,

budući da:

(1) Bugarska je u ljeto 2024. bila pogođena nepovoljnim klimatskim prilikama dosad nezabilježenih razmjera, odnosno neuobičajeno visokim temperaturama i stalnom sušom, što je snažno utjecalo na proizvodnju u proljeće zasijanih usjeva, posebno kukuruza i suncokreta, i rezultiralo dosad nezabilježenim požarima koji su utjecali na poljoprivrednu proizvodnju na pogođenim područjima.

(2) U drugoj polovini travnja 2024. dijelovi Njemačke bili su pogođeni nepovoljnim klimatskim prilikama dosad nezabilježenih razmjera, odnosno mrazom, koji je znatno oštetio voćnjake i vinovu lozu, a time i proizvodnju određenog voća i vina.

(3) U srpnju i početkom kolovoza 2024. dijelovi Estonije bili su pogođeni nepovoljnim klimatskim prilikama dosad nezabilježenih razmjera, odnosno iznimno intenzivnim padalinama i poplavama, kojima su prethodili izvanredni nepovoljni klimatski uvjeti tijekom zime i proljeća 2024. Nakon mraza i hladnoće, s rekordno hladnim temperaturama u prosincu 2023. i siječnju 2024., uslijedile su neuobičajeno visoke temperature od ožujka 2024., što je dovelo do suša, a zatim i mraz početkom svibnja 2024. te tuča početkom lipnja 2024. Ti promjenjivi izvanredni vremenski uvjeti utjecali su na proizvodnju usjeva, posebno krumpira, uljane repice te voća i povrća.

(4) U prvoj polovini 2024. dijelovi Italije bili su pogođeni nepovoljnim klimatskim uvjetima dosad nezabilježenih razmjera. U južnom dijelu zemlje i na otocima zabilježene su neuobičajeno visoke temperature i suše koje su snažno utjecale na proizvodnju u sektoru voća i povrća, vina i ratarskih kultura, a posebno žitarica.

(5) U srpnju 2024. dijelove Rumunjske pogodile su nepovoljne klimatske prilike dosad nezabilježenih razmjera, odnosno toplinski valovi popraćeni snažnim olujama i tučom nakon kojih su slijedile neuobičajeno visoke temperature i suše, što je prouzročilo znatnu štetu proizvodnji ratarskih kultura. Te izvanredne vremenske prilike snažno su pogodile proizvodnju uljarica i sektor žitarica.

(6) Premda postoje naznake da do sličnih nepovoljnih klimatskih prilika u cijeloj Uniji dolazi jer općenito sve više rastu rizici za poljoprivredu povezani s klimatskim promjenama, u Bugarskoj, Njemačkoj, Estoniji, Italiji i Rumunjskoj njihov je intenzitet bio izvanredan i zahvatile su veliko područje i znatan dio proizvodnje.

(7) Znatna šteta i posljedični gubitak prihoda koje su te nepovoljne klimatske prilike prouzročile pogođenim proizvođačima u Bugarskoj, Njemačkoj, Estoniji, Italiji i Rumunjskoj ugrožavaju gospodarsku održivost poljoprivrednih gospodarstava.

([1]) SL L 347, 20.12.2013., str. 671., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj.

(8) Stoga bi trebalo donijeti izvanrednu mjeru kako bi se doprinijelo rješavanju posebnih problema nastalih slijedom tih prilika u Bugarskoj, Njemačkoj, Estoniji, Italiji i Rumunjskoj.

(9) Znatna šteta i ekonomski gubitak koje su te nepovoljne klimatske prilike prouzročile poljoprivrednim proizvođačima poseban su problem u smislu članka 221. Uredbe (EU) br. 1308/2013 koji se ne može odmah riješiti mjerama poduzetima na temelju članaka 219. ili 220. te uredbe. Situacija nije izravno povezana s određenim tržišnim poremećajem ili opasnošću od takvog poremećaja. Nije povezana ni s mjerama za suzbijanje širenja bolesti životinja ili s mjerama povezanima s gubitkom povjerenja potrošača zbog opasnosti za zdravlje ljudi, životinja ili biljaka.

(10) Iznose koji se stavljaju na raspolaganje Bugarskoj, Njemačkoj, Estoniji, Italiji i Rumunjskoj trebalo bi utvrditi na temelju neto gornjih granica za izravna plaćanja utvrđenih u Prilogu V. Uredbi (EU) 2021/2115 Europskog parlamenta i Vijeća ([2]), posebno uzimajući u obzir relativni udio tih država članica u poljoprivrednom sektoru Unije te posljedice nepovoljnih klimatskih prilika u tim državama članicama.

(11) Bugarska, Njemačka, Estonija, Italija i Rumunjska potporu bi trebale raspodijeliti najučinkovitijim kanalima i na temelju objektivnih i nediskriminirajućih kriterija kojima se uzimaju u obzir razmjeri poteškoća i stvarne gospodarske štete s kojima se suočavaju pogođeni poljoprivrednici. Trebale bi se pobrinuti da ti poljoprivrednici budu krajnji korisnici potpore i da se izbjegne narušavanje tržišta i tržišnog natjecanja.

(12) Budući da bi se iznosima dodijeljenima Bugarskoj, Njemačkoj, Estoniji, Italiji i Rumunjskoj samo djelomično otklonile gospodarske poteškoće s kojima su se suočili poljoprivrednici, tim državama članicama trebalo bi omogućiti da poljoprivrednicima dodijele dodatnu nacionalnu potporu u skladu s uvjetima utvrđenima ovom Uredbom.

(13) Kako bi se Bugarskoj, Njemačkoj, Estoniji, Italiji i Rumunjskoj omogućila fleksibilna raspodjela potpore u skladu s okolnostima pogođenih poljoprivrednika, trebalo bi im dopustiti da tu potporu kumuliraju s drugom potporom financiranom iz Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi i Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj, pri čemu treba izbjeći dodjelu prekomjerne naknade poljoprivrednicima.

(14) Kako bi se izbjegla prekomjerna naknada, Bugarska, Njemačka, Estonija, Italija i Rumunjska trebale bi uzeti u obzir potporu dodijeljenu u okviru drugih nacionalnih instrumenata potpore ili drugih instrumenata potpore Unije ili privatnih programa za ublažavanje nastalih ekonomskih gubitaka.

(15) Budući da se potpora Unije utvrđuje u eurima, radi osiguravanja ujednačene i istodobne primjene potrebno je odrediti datum za konverziju iznosa dodijeljenog državama članicama koje nisu uvele euro, kao što su to Bugarska i Rumunjska, u njihovu nacionalnu valutu. Budući da u ovoj Uredbi nije utvrđen rok za podnošenje zahtjeva za potporu, operativnim događajem za devizni tečaj za iznose utvrđene u ovoj Uredbi za potrebe članka 30. stavka 3. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2022/127 ([3]) primjereno je smatrati datum stupanja na snagu ove Uredbe.

(16) Iz proračunskih razloga Unija bi trebala financirati rashode Bugarske, Njemačke, Estonije, Italije i Rumunjske u okviru ove izvanredne mjere samo ako su nastali prije određenog datuma za prihvatljivost rashoda. Stoga bi potporu u okviru ove izvanredne mjere trebalo isplatiti do 30. travnja 2025.

([2]) Uredba (EU) 2021/2115 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. prosinca 2021. o utvrđivanju pravila o potpori za strateške planove koje izrađuju države članice u okviru zajedničke poljoprivredne politike (strateški planovi u okviru ZPP-a) i koji se financiraju iz Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi (EFJP) i Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1305/2013 i (EU) br. 1307/2013 (SL L 435, 6.12.2021., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj).

([3]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2022/127 od 7. prosinca 2021. o dopuni Uredbe (EU) 2021/2116 Europskog parlamenta i Vijeća pravilima o agencijama za plaćanja i drugim tijelima, financijskom upravljanju, poravnanju računa, sredstvima osiguranja i upotrebi eura (SL L 20, 31.1.2022., str. 95., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/127/oj).

(17) Budući da neće biti plaćanja nakon 30. travnja 2025., članak 5. stavak 2. Delegirane uredbe (EU) 2022/127, kojim se utvrđuje razmjerno smanjenje mjesečnih plaćanja ostvarenih nakon roka, neće se primjenjivati.

(18) Kako bi Unija mogla pratiti učinkovitost mjere uvedene ovom Uredbom, Bugarska, Njemačka, Estonija, Italija i Rumunjska trebale bi Komisiji dostaviti detaljne informacije o provedbi ove Uredbe.

(19) Kako bi se osiguralo da proizvođači prime potporu što prije, Bugarskoj, Njemačkoj, Estoniji, Italiji i Rumunjskoj trebalo bi omogućiti da s primjenom ove Uredbe započnu bez odgode. Stoga bi ova Uredba trebala stupiti na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

(20) Mjere predviđene ovom Uredbom u skladu su s mišljenjem Odbora za zajedničku organizaciju tržišta poljoprivrednih proizvoda,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

1. Bugarskoj, Njemačkoj, Estoniji, Italiji i Rumunjskoj stavlja se na raspolaganje potpora Unije u ukupnom iznosu od 119 700 000 EUR za pružanje izvanredne potpore poljoprivrednicima u skladu uvjetima utvrđenima u ovoj Uredbi.

2. Rashodi Unije nastali u skladu s ovom Uredbom ne smiju premašiti ukupni iznos od:

(a) 10 900 000 EUR za Bugarsku;

(b) 46 500 000 EUR za Njemačku;

(c) 3 300 000 EUR za Estoniju;

(d) 37 400 000 EUR za Italiju;

(e) 21 600 000 EUR za Rumunjsku.

3. Bugarska, Njemačka, Estonija, Italija i Rumunjska dužne su koristiti iznose iz stavka 2. za mjere čiji je cilj najpogođenijim poljoprivrednicima u sektorima i proizvodnjama na koje su utjecale nepovoljne klimatske prilike u pogođenim regijama nadoknaditi ekonomske gubitke koji utječu na održivost poljoprivrednika.

4. Mjere iz stavka 3. poduzimaju se na temelju objektivnih i nediskriminirajućih kriterija kojima se u obzir uzimaju stvarni ekonomski gubici pogođenih poljoprivrednika i osigurava da plaćanja koja proizlaze iz tih mjera ne uzrokuju narušavanje tržišta ili tržišnog natjecanja.

5. Ako poljoprivrednici nisu izravni primatelji isplata potpore Unije, Bugarska, Njemačka, Estonija, Italija i Rumunjska dužne su osigurati da se ekonomska korist od te potpore u potpunosti prenese na njih.

6. Rashodi Bugarske, Njemačke, Estonije, Italije i Rumunjske iz stavka 2. povezani s plaćanjima za mjere iz stavka 3. prihvatljivi su za potporu Unije samo ako se ta plaćanja izvrše do 30. travnja 2025.

7. Mjere predviđene ovom Uredbom mogu se kumulirati s potporom financiranom iz Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi i Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj.

8. Bugarska, Njemačka, Estonija, Italija i Rumunjska mogu dodijeliti dodatnu nacionalnu potporu za mjere poduzete na temelju stavka 3. do najviše 200 % odgovarajućih iznosa utvrđenih u stavku 2., na temelju objektivnih i nediskriminirajućih kriterija i pod uvjetom da plaćanja koja proizlaze iz tih mjera ne uzrokuju narušavanje tržišta ili tržišnog natjecanja ili prekomjernu naknadu. Dodatnu nacionalnu potporu Bugarska, Njemačka, Estonija, Italija i Rumunjska dužne su isplatiti do 31. srpnja 2025.

9. Kako bi se izbjegla prekomjerna naknada, Bugarska, Njemačka, Estonija, Italija i Rumunjska pri dodjeli potpore na temelju ove Uredbe uzimaju u obzir potporu dodijeljenu u okviru drugih nacionalnih instrumenata potpore ili drugih instrumenata potpore Unije ili privatnih programa za ublažavanje predmetnih ekonomskih gubitaka.

Članak 2.

1. Bugarska, Njemačka, Estonija, Italija i Rumunjska Komisiji bez odgode, a najkasnije do 31. prosinca 2024., dostavljaju sljedeće informacije o mjerama iz članka 1. stavka 3.:

(a) opis mjera koje će poduzeti;

(b) kriterije na temelju kojih su utvrđene metode za dodjelu potpore, iznose potpore i obrazloženje načina raspodjele potpore među poljoprivrednicima;

(c) željeni učinak mjera u smislu naknade ekonomskih gubitaka poljoprivrednika;

(d) mjere poduzete kako bi se provjerilo je li postignut željeni učinak mjera;

(e) mjere poduzete kako bi se izbjeglo narušavanje tržišnog natjecanja i prekomjerna naknada;

(f) predviđena plaćanja rashoda Unije po mjesecima do 30. travnja 2025.;

(g) razinu dodatne nacionalne potpore koja će se dodijeliti u skladu s člankom 1. stavkom 8.;

(h) mjere koje će se poduzeti za kontrolu prihvatljivosti poljoprivrednika i zaštitu financijskih interesa Unije.

2. Najkasnije do 31. listopada 2025., Bugarska, Njemačka, Estonija, Italija i Rumunjska Komisiju obavješćuju o ukupnim plaćenim iznosima po mjeri, prema potrebi raščlanjeno na potporu Unije i dodatnu nacionalnu potporu, o broju i vrsti korisnika te procijenjenoj učinkovitosti mjere.

Članak 3.

Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 10. listopada 2024.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN